

OBSAH

PŘEDMLUVA

ÚVOD

KRIZE STARÉHO REŽIMU 11

Kapitola I — KRIZE SPOLEČNOSTI 17

1. Úpadek feudální aristokracie 18
A. Šlechta. Její úpadek a reakce. — B. Rozdělené duchovenstvo
2. Vzestup a nesnáze třetího stavu 24
A. Síla buržoazie a různé skupiny v ní. — B. Lidové vrstvy ve městě. Jejich životní potřeby. — C. Rolnictvo. Jeho skutečná jednota i skryté antagonismy
3. Filosofie buržoazie 42

Kapitola II — KRIZE INSTITUCÍ 49

1. Monarchie z boží milosti 49
A. Absolutismus, jeho nároky a jeho hranice. — B. Vládní aparát
2. Centralizace a samospráva 55
A. Orgány královského absolutismu. — B. Zbytky místní samosprávy
3. Královské soudnictví 58
4. Královská daňová soustava 61
A. Přímé daně. Daňová rovnost je nemožná. — B. Nepřímé daně a generální pronájem daní

Kapitola III — ÚVOD K BURŽOAZNÍ REVOLUCI — VZPOURA ARISTOKRACIE (1787—1788)

1. Vyvrhnutí krize monarchie 66
A. Finanční nemohoucnost. — B. Politická neschopnost
2. Parlamenty proti absolutismu (1788) 72
A. Nepokoje parlamentů a shromáždění ve Vizille. — B. Kapitulace královské moci

<p>„NÁROD, KRÁL, ZÁKON“. BURŽOAZNÍ REVOLUCE A LIDOVÉ HNUTÍ (1789—1792)</p>		79
<p><i>Kapitola I — BURŽOAZNÍ REVOLUCE A PÁD STARÉHO REŽIMU (1789)</i></p>		83
1. Právní revoluce (konec r. 1788—červen 1789)		83
<p><i>A. Schůze generálního shromáždění stavů (konec r. 1788—květen 1789). — B. Právní konflikt (květen—červen 1789)</i></p>		
2. Lidová revoluce (červenec 1789)		95
<p><i>A. Vzpouza v Paříži. 14. červenec a dobytí Bastily. — B. Vzpouza ve městech (červenec 1789). — C. Vzpouza na venkově. „Velký strach“ (konec července 1789)</i></p>		
3. Důsledky lidové revoluce (srpen—říjen 1789)		105
<p><i>A. Noc ze 4. na 5. srpen a Deklarace práv. — B. Zářijová krize. Porážka „revoluce notáblů“. — C. Říjnové dny r. 1789</i></p>		
<p><i>Kapitola II — ÚSTAVODÁRNÉ SHROMÁŽDĚNÍ. PORÁŽKA POLITICKÉHO KOMPROMISU (1790)</i></p>		115
1. Národní shromáždění, král a národ		115
<p><i>A. La Fayetteova politika kompromisu. — B. Organizace politického života</i></p>		
2. Závažné politické otázky		120
<p><i>A. Finanční otázka. — B. Náboženská otázka</i></p>		
3. Vrchol a pád politiky kompromisu		122
<p><i>A. Svátek Národního sbratření 14. července 1790. — B. Rozklad armády a aféra v Nancy (srpen 1790)</i></p>		
<p><i>Kapitola III — ÚSTAVODÁRNÁ BURŽOAZIE A OBRODA FRANCIE (1789—1791)</i></p>		126
1. Zásady r. 1789		126
<p><i>A. Deklarace lidských a občanských práv. — B. Porušení zásad</i></p>		
2. Buržoazní liberalismus		131
<p><i>A. Politická svoboda. Ústava z r. 1791. — B. Hospodářská svoboda — „Laisser faire, laisser passer“</i></p>		
3. Racionalizace institucí		138
<p><i>A. Decentralizace správy. — B. Soudní reforma. — C. Národ a církev. — D. Daňová reforma</i></p>		
4. Nová sociální rovnováha. Asignáty a národní majetek		145
<p><i>A. Asignáty a inflace. — B. Národní statky a posílení buržoazního vlastnictví</i></p>		

Kapitola IV — ÚSTAVODÁRNĚ SHROMÁŽDĚNÍ A ÚTĚK KRÁLE (1791) 150

1. Kontrarevoluce a tlak lidu 150
A. Kontrarevoluce. Aristokraté, emigranti a odbojně duchovenstvo. — B. Tlak lidu — sociální krize a politické požadavky. — C. Ústavodárná buržoazie a sociální konsolidace
2. Revoluce a Evropa 153
A. Revoluční náhaza a aristokratická reakce. — B. Ludvík XVI., Ústavodárné shromáždění a Evropa
3. Varennes. Král zavrhuje Revoluci (červen 1791) 157
A. Útěk krále (21. června 1791). — B. Vnitropolitické důsledky události ve Varennes — střelba na Martově poli (17. července 1791). — C. Zahraněčně politické důsledky události ve Varennes. Pilnická deklarace (27. srpna 1791)

Kapitola V — ZÁKONODÁRNĚ SHROMÁŽDĚNÍ, VÁLKA A SVRŽENÍ MONARCHIE (ŘÍJEN 1791—SRPEN 1792) 163

1. Cesta k válce (říjen 1791—duben 1792) 163
A. Feuillanté a girondisté. — B. První konflikt mezi králem a Ústavodárným shromážděním (konec r. 1791). — C. Válka, nebo mír (zima 1791/92). — D. Vyhlášení války (20. dubna 1792)
2. Svržení monarchie (duben—srpen 1792) 171
A. Vojenské porážky (jaro r. 1792). — B. Druhý konflikt mezi králem a Ústavodárným shromážděním (červen 1792). — C. Vnější nebezpečí a neschopnost girondistů (červenec 1792). — D. Povstání 10. srpna 1792

ČÁST DRUHÁ

**„DESPOTISMUS SVOBODY“.
REVOLUČNÍ VLÁDA A LIDOVÉ HNUTÍ
(1792—1795)** 183

Kapitola I — KONEC ZÁKONODÁRNĚHO SHROMÁŽDĚNÍ. REVOLUČNÍ NADŠENÍ A NÁRODNÍ OBRANA (SRPEN—ZÁŘÍ 1792) 187

1. První teror 187
A. Komuna z 10. srpna a Zákonodárné shromáždění. — B. Zářijové krveprolití
2. Zastavení invaze. Valmy (20. září 1792) 192

Kapitola II — GIRONDISTICKÝ KONVENT. PÁD LIBERÁLNÍ BURŽOAZIE (ZÁŘÍ 1792—ČERVEN 1793) 194

1. Boj stran a proces s králem (září 1792—leden 1793) 194
A. Girondisté a montagnardi. — B. Proces s Ludvíkem XVI. (listopad 1792 až leden 1793)
2. Válka a první koalice (září 1792—březen 1793) 202
A. Od propagandy k anexi (září 1792—leden 1793). — B. Vznik první koalice (únor—březen 1793)

3. Krize Revoluce (březen 1793)	207
<i>A. Drahot a tlak lidu. — B. Porážka a Dumouriezova zrada. — C. Vendée</i>	
4. Konec Girondy (březen—červen 1793)	218
<i>A. První opatření veřejného blaha. — B. Události 31. května — 2. června 1793</i>	
Kapitola III — MONTAGNARDSKÝ KONVENT. LIDOVÉ HNUTÍ A DIKTATURA VEŘEJNÉHO BLAHA (ČERVEN—PROSINEC 1793)	
1. Montagnardi, umírnění a sansculoti (červen—červenec 1793)	228
<i>A. Smiřovací montagnardská opatření. — B. Útok kontrarevoluce. — C. Revoluční odveta</i>	
2. Výbor veřejného blaha a tlak lidu (srpen—říjen 1793)	239
<i>A. Všeobecná mobilizace (23. srpna 1793). — B. Události 4. a 5. září 1793. — C. Úspěchy lidu a upevnění vlády (září—říjen 1793)</i>	
3. Zřízení jakobínské diktatury veřejného blaha (říjen—prosinec 1793)	248
<i>A. Teror. — B. Hnutí za odstranění náboženského kultu a kult mučedníků svobody. — C. První vítězství (září—prosinec 1793). — D. Dekret ze 14. října II. roku (4. prosince 1793)</i>	
Kapitola IV — VÍTĚZSTVÍ A PÁD REVOLUČNÍ VLÁDY (PROSINEC 1793 AŽ ČERVENEC 1794)	
1. Zápas stran a triumf Výboru veřejného blaha (prosinec 1793—duben 1794)	262
<i>A. „Spiknutí cizinců“ a záležitost Indické společnosti (říjen—prosinec 1793). — B. Ofenzíva shovívavých (prosinec 1793—leden 1794). — C. Protiofenzíva přemrštěných (únor 1794). — D. Krize ve ventôsu a pád politických skupin (březen—duben 1794)</i>	
2. Jakobínská diktatura veřejného blaha	275
<i>A. Revoluční vláda. — B. „Donucovací moc“ a teror. — C. Řízené hospodářství. — D. Sociální demokracie. — E. Republikánská morálka. — F. Národní armáda</i>	
3. Devátý thermidor II. roku Republiky (27. červenec 1794)	292
<i>A. Vítězství Revoluce (květen—červenec 1794). — B. Politická krize. Smíření není možné (červenec 1794). — C. Rozuzlení. Povstání je nemožné</i>	
Kapitola V — THERMIDORIÁNSKÝ KONVENT. BURŽOAZNÍ REAKCE A KONEC LIDOVÉHO HNUTÍ (ČERVENEC 1794—KVĚTEN 1795)	
1. Nástup thermidorské reakce	302
<i>A. Rozklad revoluční vlády a konec teroru (léto r. 1794). — B. Umírnění, jakobini a sansculoti (srpen—říjen 1794). — C. Proskripce jakobínů a sansculotů (říjen 1794—březen 1795). — D. Staří a noví zbohatlíci, lvíce salónů a šviháci. — E. Náboženská reakce a amnestie vendéeským povstalcům</i>	
2. Hospodářská krize a finanční krach	313
<i>A. Návrat k hospodářské svobodě (srpen—prosinec 1794). — B. Zhroucení asignátů a jeho následky</i>	
3. Poslední lidová povstání (germinal a prairial III. roku)	317
<i>A. Vzestup opozice pařížského lidu (zima r. 1794/95). — B. Události v germinalu III. roku (duben 1795). — C. Prairial III. roku (květen 1795)</i>	

„ZEMĚ SPRÁVOVANÁ MAJETNÝMI“.
BURŽOAZNÍ REPUBLIKA A SOCIÁLNÍ
KONSOLIDACE (1795—1799) 327

Kapitola I — KONEC THERMIDORIÁNSKÉHO KONVENTU. SMLOUVY
Z R. 1795 A ÚSTAVA ZE III. ROKU 331

1. Období po prairialu. „Bílý teror“ a Quiberon (květen—červenec 1795) 331
2. Vítězný mír (1795) 334
A. Thermidoriánská diplomacie a koalice. — B. Smlouvy z r. 1795. — C. Armáda a válka III. roku
3. Organizace buržoazní moci 338
A. Ústava z III. roku. — B. Nový režim

Kapitola II — PRVNÍ DIREKTORIUM. ZTROSKOTÁNÍ SNAH O LIBERÁLNÍ
STABILIZACI (1795—1797) 345

1. Vnitřní stabilizace není možná (1795—1797) 345
A. Direktoriáni, jakobíni a rojalisté. — B. Konec revolučních papírových peněz (1796). — C. Babeuf a Spiknutí rovných (1795—1796). — D. Tlak rojalistů
2. Dobyvačná válka (1796—1797) 360
A. Armáda za prvního Direktoria. — B. Bonaparte v Itálii (1796—1797)
3. Fructidor a Campo Formio (1797) 367
A. Volby v V. roce a reakce. — B. Státní převrat 18. fructidoru V. roku (4. září 1797). — C. Smlouva v Campo Formiu (18. října 1797)

Kapitola III — DRUHÉ DIREKTORIUM. KONEC BURŽOAZNÍ REPUBLIKY
(1797—1799) 372

1. Represálie a reformy (1797—1798) 372
A. Výjimečná politika. — B. 22. floréal VI. roku (11. květen 1798) a protijakobínské represálie. — C. Reformní činnost druhého Direktoria
2. Druhé Direktorium a Evropa (1797—1798) 379
A. Boj proti Anglii. — B. Velký národ a sesterské republiky. — C. Egyptské dobrodružství (1798). — D. Druhá koalice (1798—1799)
3. Poslední krize Revoluce (1799) 385
A. Armáda v VII. roce a tažení na jaře r. 1799. — B. 30. prairial VII. roku (18. červen 1799). — C. Novojakobínský tlak a umírněná reakce. — D. Letní válečné tažení r. 1799
4. 18. brumaire VIII. roku (9. listopad 1799) 393
A. Sociální strach a revize Ústavy. — B. Státní převrat

REVOLUCE A SOUČASNÁ FRANCIE	399
1. Nová společnost	403
<i>A. Úpadek feudální aristokracie. — B. Hospodářská svoboda a osud lidových vrstev. — C. Rozklad rolnictva. — D. Stará a nová buržoazie. — E. Ideologický konflikt: pokrok a tradice, rozum a cit</i>	
2. Buržoazní stát	419
<i>A. Národní svrchovanost a censovní zřízení. — B. Laicizace a odluka církve od státu. — C. Státní služba</i>	
3. Národní jednota a rovnost práv	426
<i>A. Pokroky v sjednocování. — B. Rovnost práv a sociální skutečnost. — C. Sociální práva — sociální péče a výuka. — D. Začlenění aristokracie do národa majetných</i>	
<i>Odkaz revoluce</i>	439
<i>Jmenný rejstřík</i>	443